

elérje az árnék. Így a D-i lejtőn egészen keskeny, az É-in szélesebb lehet a vágáspásztá. Száraz termőhelyen, szárazodó klímában az idős állomány jobb, ha az újulat/csemete mellett, mint fölötté állva véd./ Az Erdősmecske 5 B erdőrészben a többszörösen bontott állomány alatt a makk-vetés csemetéje 50 cm volt, és egy része ki is száradt, míg a vele egykorú, az anyaállomány mögötti keskeny tarvágásban már 2 m-re nőtt. Gazdasági erdőben pedig az előny – idő- pénzt is jelent. /A vágáscsatlakozások elkerülésére célszerű kulisszás vágásvezetést tervezni. A tervezés mértaniságát a terephez kell igazítani – minél változatosabb a felszín, annál kevésbé lehet szabályos a vágásbeosztás, a vágásterület alakja. A kis tarvágás, mely megtartja mikroklímáját, talaját, jelentősen gazdagítja az erdő növény- és állatvilágát, növeli vízmegtartó képességét, kiránduló erdőknél kilátást, változatosságot biztosít. /És a változatosság gyönyörködtet./

A természetes felújítógátást a fokozatos felújítógátással szokták azonosítani, de kis tarvágás is lehet magról újult – főleg, ha a már megjelent újulat fölött vágunk.

A fokozatos felújítógátás történhet egyenletes bontással vagy egyenlőtlen bontással – pontból, vonalból, kombináltan indítva.

Az egyenletes bontással végzett felújítás az ernyős felújítógátás. Bükksőkben előszeretettel alkalmazták – klasszikusan 4-5, a gyakorlatban ált. 2 belenyúlással. A vágás mindig egyféle /pl. végvágás/, és a felújítandó teljes területet érinti, ami nagy területű erdőrészlet, ill. eltérő mozaikos termőhely esetén hátrány. Nagy erdőrészlet esetén végvágás után túl nagy fiatalos lehet, az eltérő termőhelyek különböző időtartamú felújítást igényelnek. Ez a merevség feloldható, ha a nagyobb területeket kisebb, azonos kezelést igénylő egységekre osztjuk, és azokat rugalmasan, a szárazabb termőhelyen kevesebb belenyúlással, rövidebb /3-6 év/, a nedvesebbeket hosszabb/10-20 év/ időszak alatt újítjuk fel./ A végvágott foltok peremén hagyásfákat hagyva egy csoportos felújítás képét mutatja. Egyszerűbb, ha bükksőkben a 15-20 %-os erélyű előkészítő vágás után, /melyet ha nem követ makktermés, az állomány ismét összezáruk/, a csoportosan megjelenő újulathoz igazodva csoportos felújító vágással alakítjuk.

A csoportos felújítás a kiindulópontok távolságának, a visszatérések gyakoriságának és időközének változtatásával rugalmasan alkalmazkodik a termőhelyhez. Száralógátásnál is jól alkalmazható. A

kialakuló anyaállomány-zárványokból ökoszisztemek is hagyhatók. Lejtősebb területen a közel koncentrikus körök helyett célszerűbb lejtirányba, lefelé szélesedő csepp alakban haladni.

A vonalas felújulás a feltáróutak mentén spontán is bekövetkezhet. A kétirányba haladó vágások hegy felé menő része az újulatba többszöri beledöntéssel, gázolással jár, a sérüléseken sokszor csak később észlelhető fertőzést okozva. A lejtmeneti egy irányú haladás/szegélyvágás/ ezt kiküszöböli, de az meg a D-re néző vágásfal előtt hőkatlant okoz. Hőkatlan keletkezik D-i lejtőn esésvonal menti támadóvonal vezetésnél is. Marad: sík vagy enyhe lejtőn a K-NY-i irány; az É-i lejtők, ahol esésvonal mentén is alkalmazható/kötélpálya/. A vonalas felújítás fatermesztési szempontból szűk korlátok között alkalmazható. Esztétikai szempontból, tekintve, hogy pizsama-erdőképet eredményező „vonalas létesítmény”, természetes/-szerű erdőbe tiszta formájában nem való. /Esetleg kombináltan –vonalra fűzött csoportok, lécek formájában./

A vágásos üzemmódban a vágás kevésbé huszáros, inkább megfontolt legyen – így az erdőgazdálkodás a természetes úton, nem útban lesz.

Ámen.

Scholtz Péter

Nyitni kék

Javaslat az erdészeti PR- és sajtómunka javítására

A közszereplők kiválasztása

Akármerre nézünk, a gazdasági és közélet minden területén nagy hangsúlyt fektetnek a jól kommunikáló szakemberek kiválasztására. Ma már minden vezető számára egyértelmű, hogy a szakma érvrendszer, érdekei csak jó közvetítéssel képviselhetők hatékonyan és sikeresen.

Megkerülhetetlen és elodázhatalan feladat, hogy megszüntessük azt a kommunikációs szakadékot, ami a szaknyelv és a laikusok szövegértése között tátong. Saját, jól felfogott érdekünkben közérthető, ám szakmailag helyes formában kell közölni a mondanivalónkat. A szakmai zsargon nem véd meg semmitől, ellenkezőleg: eltávolít, elidegenít.

Fel kell ébreszteni az igényt arra a szakma valamennyi szektorában, hogy rátermett arcok képviseljék a szervezetet a nyilvánosság előtt.

Ennek a folyamatnak egy másik szereplője az a munkatárs, aki a közönségkapcsolatok „adminisztratív” PR ügyeit

intézi. Ilyen kolléga néhány intézménynél már van.

Többek között az ő továbbképzésükre, szakmai tapasztalatcserére szerveztük meg az OEE Közönségkapcsolatok szakosztályát. Ennek keretében olyan műhelymunkát igyekezünk kialakítani, amely segíti az e területen dolgozók tevékenységét.

El kell érni, hogy legalább „félállású” munkatársak gondozzák ezt a területet.

A közönségkapcsolatok szakmai műhelymunkájának megalapozása

Helyzetfeltárás:

A munka egyik első lépéseként közvélemény-kutatással kell felmérni, hogy milyen kép él az emberekben az erdőről, az erdészetről és az erdészekről, a fakitermelésről stb. Ennek ismeretében dolgozható ki az a középtávú stratégia, amely a kialakítandó kép fölépítéséhez szükséges. Ezt a kutatást egy országosan reprezentatív mintán kellene elvé-

gezni. Tudomásom szerint ilyen jellegű felmérés már készült.

Általános szempontok:

– A negatív színezetű ad hoc sajtómegjelenések ellensúlyozására kezdeményező, offenzív jellegű, rendszeres információval kell ellátni a sajtót. Ezek lehetőleg konkrét eseményekhez (erdészeti munkafolyamatokhoz), intézkedésekhez kapcsolódjanak.

– A szakmáról szóló közleményekben az erdészet emberi (érzelmi, romantikus, izgalmas, türelmet és kitartást igénylő) oldalának ábrázolásával kell támogatni az erdőgazdálkodás sokrétűségének a bemutatását.

– A médiaszereplések során visszatérően hangsúlyozni kell az erdő közjóléti és globális szerepét.

E témában tanulságos a kitűnő érdekérvényesítő képességgel és sajtótámogatással rendelkező természetvédelmi lobbiháttérrel rendelkező, és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium anyagi

ráfördítása. A közelmúltban tartott sajtótájékoztatójukon jelentették be egy hamarosan induló sajtókampányukat.

– Megfontolandó egy olyan „frontember” kiválasztása a sajtószerelvényekre, aki széles látókörű, a szakma tágabb összefüggéseiben is tájékozott, kitűnő verbális adottságokkal rendelkezik, és kedvezően befolyásolhatja a szakmáról kialakult képet.

– Ki kell használnunk a különböző művészeti ágakban (képző- és fotóművészetben, irodalomban) az erdővel kapcsolatban született alkotások nyújtotta lehetőségeket.

– Megfontolandó olyan pályázatok kiírása, amelyek különböző művészeti területeken az erdővel kapcsolatos alkotások születését támogatják;

– Olyan véleményformáló művészetet kell keresni, akik elkötelezetten, hitelesen és hatékonyan működhetnek közre az erdészettel, az erdő népszerűsítésében. (Nagyobb események – vándorgyűlés, Erdők Hete, kongresszusok, tudományos ülések – alkalmával szereplésre fölkérni ezeket a művészeket.)

– Támogatást kell nyújtani az ifjúság neveléséhez: alternatív szabadidő programokat kell ajánlani, és segíteni kell az erdei iskolai „mozgalmat”, a családi rendezvényeket.

– Jól kommunikálható, „blickfangos” alapinformációkat, szlogeneket kell eljuttatni a közönséghez (pl. évente hány fát vágnak ki, ezzel szemben hány csemetét ültetnek, mekkora átmérője lehet egy száz-százhusz éves tölgynek, évente mekkora tömegű fa képződik a magyar erdőkben, hány futballpálya méretű új erdőt telepítettek stb.).

Témajavaslatok az erdészeti bemutatására

A korábbi termelés- és termékcentrikus szakmai propagandával szemben, az erdő közjóléti funkciójának hangsúlyozása mellett, az érzelmekre ható, a hagyományokra építő közléseket kell előtérbe helyezni.

– Elsősorban eseményhez kapcsolódóan kell keresni azokat a témaköröket, amelyeket jól lehet kommunikálni (képi megjelenítés, érzelmi érintettség).

– Ezek az események lehetőleg örömről, gyarapodásról, jó hangulatról szólnak, ne kárról, bajról és ne negatív érzelmeket mozgósítsanak.

– Számításba vehető témák és területek:

- a szakma története, hagyományai;
- az oktatás (középszintű, NYME);
- a kutatóhelyek és kutatások;
- az erdészeti szervezeti (irányítási és hatósági) rendszere és tevékenysége;

– a nemzetközi kapcsolatok (EU, ENSZ-FAO, stb.);

– a társadalmi szervezetek (OEE, Pro Silva, Megosz stb.);

– az erdő, mint életközösség (növénytársulás, állatvilág) bemutatása;

– a hazai jellegzetes erdőtípusok, erdő-társulások, fafajok (őshonos fafajok, idegen fafajok);

– a vadgazdálkodás, vadászat, vadkárak, trófeák;

– a termelési szféra (rt.-k, társulások, szövetkezetek, magánerdő-tulajdonosok);

– a fa sokoldalú felhasználásának bemutatása (pl. az organikus építészetben, a kézműves szakmákban, a bútortermelésben stb.);

– színes, érdekes egyéniségek a szakmában;

– az erdő a művészetekben.

A legalkalmasabb interjúalanyok kiválasztásához össze kell állítani egy szakmai katasztert, amelyben feltüntetjük a kollégák speciális szakértelmét (második diploma), nyelvtudását, érdekes hobbiját stb.

Fel kell térképezni azokat a szakmai területeket, eseményeket, amelyek a laikusok számára érdekesek lehetnek (pl. monitoring rendszer, térképészet, terepi munkák, rt.-k).

A terepen bemutatni egy-egy termelési munkafolyamatot (telepítés, gyérités, véghasználat), egybekötve rövid szakmai tájékoztatóval és (szíves) vendéglátással.

Össze kell gyűjteni napjaink és a közeljövő legfontosabb témáit (biomassza, gyapjaslepke, EU támogatás az erdőtelepítésekhez stb.) a hatékony kommunikáláshoz.

A feladatmegosztásról

Tekintettel arra, hogy a szakma érdekérvényesítése tömegkommunikációs megszervezésének az utolsó órájában vagyunk, a Szolgáltatnak és az Egyesületnek döntő szerepet kell vállalnia ebben. A létrejövő szakmai grémiumban pedig vezető szerepet kell venniük.

Ez azt jelenti, hogy az általános kommunikáció oroszlánrészét e két szervezetnek kell ellátnia, megjelenítve az Erdészeti Főosztály álláspontját is. Erre vonatkozóan meg kell állapodni a munkamegosztásban az FVM Kommunikációs Önálló Osztályával.

A másik fontos terület a szakmai kommunikáció.

E téren nyugodtan mondhatjuk, hogy új kihívásnak kell megfelelni. A várhatóan meginduló EU támogatásra

alapozott erdőtelepítések újfajta tájékoztatási igényt jelentenek. Ez minden bizonnyal, önmagában, jelentős erőfeszítéseket követel a Szolgáltatól.

A legfontosabb szerepük a tömegkommunikációs eszközöknek van, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül a személyes kommunikáció szféráit sem (családi és iskolai rendezvények, szakmai bemutatók).

Részt kell kérnünk a már bevezetett tömegrendezvények szervezésében (az Erdők Napja, a Madarak, fák napja, a Föld napja, Erdők Hete stb.). Célszerű támogatni a (regionális) mezőgazdasági kiállításokon az erdészeti részvételét. Ebben az évben, ősszel ismét lesz országos mezőgazdasági kiállítás (OMÉK), amelyen feltétlenül reprezentatív szereplést javasolok. A korábbi években a szakmát nagyon szegényes „stand” képviselte. A WOODTECH-en is hangsúlyosan kell megjelennie a szakmának.

Epilógus

2001. május 25. és december 14. közötti időszakban az erdészettel kapcsolatban összesen 172, az ÁESZ-sajtó által kezdeményezett publikáció jelent meg: 61 közlemény az írott sajtóban, 60 közlemény a rádiókban, 51 közlemény a televíziókban. A példa adott.

A PR. és sajtómunka sokat tehet annak érdekében, hogy az erdészszak ne jusson a bányászok sorsára, és ne váljék szakmánk belátható időn belül levéltári emlékké és múzeumi tárgygyá.

A mi szakmánk szerencsésebb, mert olyan a tárgya, amely nem fogy el pótolhatatlanul, mint az ásványi kincs, hanem képes az állandó megújulásra.

Újuljunk meg mi is! Ehhez azonban nyitni kék!

Zétényi Zoltán

erdőmérnök-újságíró

Felhívás

A Soproni Erdészeti Technikum 1955-ben végzett „A” osztály tanulói szeptember 28-29-30-án tartják 50 éves találkozójukat Sopronban. Akinek az utolsó találkozó óta megváltozott a lakcíme, kérjük, az újat küldje el Muth Endre 7627 Pécs, Zsigmond u. 44. címre. A szervező bizottság nevében Muth Endre és Petz Ádám